

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ
ПІВДЕНО-СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО
ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ**

17.08.2020 року

(м. Дніпро)

№54/25-рк/к

**Комунальні ритуальні служби
/Підприємства**

РЕКОМЕНДАЦІЇ

**Щодо здійснення заходів, спрямованих на
запобігання порушенням законодавства про
захист економічної конкуренції**

Південно-східним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі - територіальне відділення) у ході проведення дослідження ринку ритуальних послуг та за результатом розгляду заяв приватних підприємців (суб'єктів господарювання) Дніпропетровської області щодо відмов комунальних ритуальних служб в укладанні з ними договору про надання ритуальних послуг, встановлено наступне.

Основні нормативно-правові акти, що регулюють відносини учасників ринку ритуальних послуг:

Закон України «Про поховання та похоронну справу» (надалі – Закон)

Цей Закон визначає загальні правові засади здійснення в Україні діяльності з поховання померлих, регулює відносини, що виникають після смерті (загибелі) особи, щодо проведення процедури поховання, а також встановлює гарантії належного ставлення до тіла (останків, праху) померлого та збереження місця поховання.

Наказ Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 року № 193 «Про затвердження нормативно-правових актів щодо реалізації Закону України «Про поховання та похоронну

справу», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 року за № 1110/9709 (надалі – Наказ).

Комунальні ритуальні служби /Підприємства здійснюють діяльність на ринку ритуальних послуг (КВЕД 96.03. – організація поховань і надання суміжних послуг).

Підприємства мають статус комунальних, є юридичними особами, мають самостійні баланси, розрахункові, та інші рахунки в установах банку, печатки, штампи, мають право укладати договори, здійснюють господарські операції.

Тобто, в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Підприємства (комунальні ритуальні служби) в частині здійснення діяльності з виробництва, реалізації, придбання товарів, надання послуг є суб'єктами господарювання.

Відповідно до рішень органів місцевого самоврядування виконують функції ритуальних служб.

Щодо поєднання Підприємствами (комунальними ритуальними службами) функцій органу адміністративно-господарського управління та контролю та здійснення діяльності на ринку ритуальних послуг.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органами адміністративно-господарського управління та контролю є суб'єкти господарювання, об'єднання, інші особи в частині виконання ними функцій управління або контролю в межах делегованих їм повноважень органів влади чи органів місцевого самоврядування.

В частині виконання функцій ритуальних служб, Підприємства, є органами адміністративно-господарського управління та контролю, разом з цим Підприємства (комунальні ритуальні служби) здійснюють діяльність на ринку ритуальних послуг та надають за плату ритуальні послуги.

Відповідно до Наказу, яким затверджено Типове положення про ритуальну службу в Україні, та Типовий договір про надання ритуальних послуг - суб'єкт господарювання, що виявив бажання працювати на ринку ритуальних послуг, має подати до територіальної ритуальної служби відповідну заяву щодо укладання договору про надання ритуальних послуг на ім'я її керівника та долучити до заяви (засвідчені у встановленому порядку копії) такі документи:

- копію довідки про включення до ЄДРПОУ для юридичної особи або довідки про присвоєння ідентифікаційного номера для фізичної особи;
- копію свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності;
- перелік послуг, що пропонуються для надання суб'єктом господарювання;
- режим роботи та номер телефону.

Протягом 14 робочих днів з дня отримання заяви територіальна ритуальна служба укладає з суб'єктом господарювання договір про надання послуг при наявності всього переліку документів, передбачених цим пунктом. Безпідставна відмова в укладанні договору не допускається, вона повинна бути аргументована.

Отже, в частині виконання функцій комунальних ритуальних служб, Підприємства є органом адміністративно-господарського управління та контролю.

До Підприємств, як до органу адміністративно-господарського управління та контролю, що організовує поховання та виконує функції ритуальних служб, відповідно діючого законодавства України повинні звертатися суб'єкти

господарювання (які виявили бажання здійснювати діяльність на Ринку) з приводу укладання договору про надання ритуальних послуг.

Підприємство виконуючи функції ритуальної служби, як встановили попередні дослідження територіального відділення зволікають та/або відмовляють суб'єктам господарювання (Підприємцям) в укладанні відповідних договорів.

Суб'єкт господарювання, якому делеговані владні повноваження та який здійснює діяльність на відповідному ринку (в даному випадку, ринок ритуальних послуг), в інтересах збільшення чи збереження власної ринкової частки зацікавлений у зменшенні конкурентного тиску щодо себе, а отже, у використанні делегованих владних повноважень з метою обмеження (усунення) конкуренції.

Основним завданням органів Антимонопольного комітету України є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики в частині, зокрема здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

Згідно статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», економічна конкуренція – змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.

Вступ на ринок ритуальних послуг нових суб'єктів господарювання посилює конкуренцію на відповідному ринку, як наслідок, споживачі (замовники послуг) отримують послуги за цінами, які склалися внаслідок конкуренції.

Як зазначалось, в частині виконання функцій ритуальних служб, Підприємства, у розумінні конкурентного законодавства, є органом адміністративно-господарського управління та контролю, тому Підприємства повинні сприяти розвитку конкуренції, а не обмежувати її (шляхом відмови в укладанні договору про надання ритуальних послуг з суб'єктами господарювання, які виявили бажання здійснювати діяльність на ринку ритуальних послуг).

Таким чином, дії комунальних ритуальних служб (Підприємств) щодо створення перешкод доступу на ринок суб'єктам господарювання, які виявили бажання здійснювати діяльність на ринку ритуальних послуг та надавати ритуальні послуги, у вигляді безпідставних відмов в укладанні договору про надання ритуальних послуг, можуть мати ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органів адміністративно - господарського управління та контролю, які призвели або можуть призвести до усунення чи обмеження конкуренції.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пунктом 3 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (із змінами і доповненнями), з метою запобігання порушенням законодавства про захист економічної конкуренції адміністративна колегія Південно-східного міжобласного

територіального відділення Антимонопольного комітету України надає такі обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Комунальним ритуальним службам (Підприємствам) утриматися від вчинення дій, які можуть мати ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції та вжити заходи по сприянню розвитку конкурентного середовища на ринку ритуальних послуг, шляхом забезпечення укладання договорів про надання ритуальних послуг з суб'єктами господарювання, які виявили бажання здійснювати діяльність на відповідному ринку.

Рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Про результати розгляду необхідно повідомити територіальне відділення в десятиденний строк з дати отримання цих рекомендацій, та надати документи, які свідчать про припинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Голова
адміністративної колегії

О. ТУРКОВСЬКИЙ

Члени колегії:

Є. ВАРНАКОВ

В. ГАРАГУЛЯ

Секретар колегії:

О. ФЕДОРЕНКО